

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Alexētērion id est Historia Pestis

Stengel, Carl

Augustae Vindelicorum, 1614

Cap. XII. Peste punitos aliquos fuisse, quod contra Sedem Apostolicam, & Romanum Imperium arma sulcepissent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49838](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49838)

PESTE PVNITOS ALIQVOS
FVISSE, QVOD CONTRA SE-
dem Apostolicam & Romanum
Imperium arma susce-
pissent.

CAPVT XII.

25. Causa.

Liam nec minus leuem irati Numinis, & pestis ab eodem immixtae causam pandere necessarium, silentis verò praeterire nefas esse censeo; ob violatam nimirum pontificiam potestatem & mala illata summo Pontifici, quod quomodo gestum fuerit, nunc enarrare aggredior.

Cum anno Christi 538. Belisarius Dux exercitus Iustiniani Imperatoris, ab eodem missus expugnare barbaros, Urbemque ab eorum tyrannide vindicatum tueri, pius iustusque semper habitus, ex improviso tyrannus apparuisset, atque sacrilegus in cathedram Petri & in vniuersam Romanam Ecclesiam, eam barbaricè tyrannicèque iniurijs damnoque afficiens profanasset, iniiciensque violentam manum in ipsum Romanum Pontificem, ipsum visibile loco Christi positum Ecclesiae caput deturpasset, inhonestassetque, & expulso legitimo Pontifice Siluero, Vigilium intrudens suffecif-

set,

set, corruptus nimirum dolosis fraudibus impiæ Theodoræ Augustæ: Deus iustus rerum arbiter, quantis hæc illata in Summum Pontificem mala immisissis calidus cladibus vindicavit, credi vix potest, eò quod humanum superare videantur captum.

Quæ quidem à Procopio, qui tunc viuebat, luculenter descripta, eodem refert Card. Baronius Annalium tom. 5. Hunnis nimirum, ingenti cum exercitu Istrum transeuntibus, & omnem fere Europam peruadentibus, & deuantibus, idque non semel, sed bis, & tertio, cum dicat semel in patriam reuersos. cum multa Gaza, & centum viginti millibus captiuorum, quibus tradit annuam pollicitum esse Imperatorem pecuniam, sicut & Sarracenis, cum Imperatorem. qui haud pridem, cum Dei amicus esset; Vuandalos, Gothosque inuictos superasset.

Cosroes Persarum Rex rumpit fædus, quod perpetuum fuerat cum Romanis sancitum, sollicitante eum etiam per legatos, Vitige Rege. His malis Orientale Imperium anno Domini 539. exagitatam constat. In occidente verò post fatigatam Italiam, diuturno Gothico bello, postque longam Urbis obsidionem, ingenti penuria laboratum est, exinde lues grassata.

Porro quæ famem & pestem concernunt, quantum ad institutum nostrum pertinere videbitur, fusius ex Procopio narrabimus: Cum, inquit, se verteret annus, & messis tempus adisset, in campis frumentum sua sponte maturefcebat; non tamen quàm prius id copiâ fuit, sed longè minori, Et quod nec hominum manibus, nec bo-um labore satum humoque relictum fuisset, sed temerè in agri superficiem iactum: Unde eius pars quadam terra & sota emerferat; ipsum id tamen cum demeteret nemo, praenimiam sui maturitate in terram iteratò excidens renascebatur. Quæ res cum eundem in modum in Æmiliâ accidisset, eius regionis homines propriis sedibus ac bonis relictis in agrum Picenum profugerant, haud quaquam existi-

Deus vlciscitur indignâ Vicarij sui relegatione.

Procop. de bello Gotho li. 2.

manes

mantes eius provincia loca, quia maritima essent; eadem omnino rei frumentaria inopia premi. Tuscos praeterea haud secus ac pari de causa fames attigerat. Ex his tamen qui montes incolerent, frumenti in modum è glandibus commolis confectum panem edebant. Vnde Sulgatis velut in pecua morbis, & si par erat, multi mortales capiebantur, & paucis superstuitibus interiebant. In Picentes autem tradunt non minus quinquaginta millia hominum praenadiam interisse, & longè plures extra Ionicum sinum. Quae autem morbi specie; & quemadmodum hi morerentur, mox explicabo.

Cum enim nihil ijs esset quo vescerentur, extenuati nimirum omnes pallentesque reddebantur, caroque & cibo diutius carens, in seipsa retracta cohaeserat: fel item cum nimium abundaret, eoque adeo corpora ipsa vi sua oppressa iam infecisset, huadquaquam sinebat suo è pristino cursu in his Venas defluere. Mulo itaque peruicente, nihil prorsus succi corporibus relinquebatur. Cutis praeterea obdurata corio persimilis erat, praese maximè ferens quod impacta ossibus inhaesisset, liuore iam in nigredinem commutato: Unde & homines exustis facibus nihil absimiles videbantur, eorumque facies stupidior erat, toruusque & furentis aspectus. Mortem itaque passim obibant, cibi partim inopia, nimiam partim saturitate. Nam postquam in his fuerat calor omnis extinctus, quem natura introrsum exusserat: si quis forte eos ad satietatem & non paulatim cibasset (ut recens nati lactari solent) cum ingestos minus digererent cibos, celerius longè moriebantur. Fuere qui fame cogente, alterni se esitarent: Faminas enim duas fuisse tunc tradunt, qua viros septemdecim interfectos absumpserint, haenamque (ut ferunt) cum sola & residues domi, ceteris mortuis superfusissent, diuertentibus ad se peregrinis, nocturne dormitantibus interfectis diuescebantur: septem itaque & decem diuersis temporum spatiis in cibum absumptu, octauus ac decimus qui ad has forte diuerterat, somno tunc

Esus humanarum
carnium.

subito

subitò experrectus, cum in se eadem qua & in ceteros fecerant, molirentur cogniti primum facti ab his ratione, & irasque obruncat.

Sed cò iam a'ibi euaserat famis necessitas & quicquid & bique herbarum esset, celerius nonnulli adirent, & genu in terram nixi, cum auellere has niterentur, deficientibus & viribus (nam è corporibus vigor omnis abscesserat) porrectas ad herbas solo mœribundi procumberent, insepultisque passim manerent, cum hos nemo humo contegeret: non enim erat qui sepultura rationem haberet.

Cum Otto Imperator non solum contra Ioannem duodecimum pontificem, Leonem octauum illegitimè instituisse, sed etiam eo mortuo, atque Benedicto legitimè subrogato, Leonem Pseudopapam, Benedicto malè exauctorato, in sedem restituisse: DEVS scelus hoc inultu esse passus non est, sed statim grauissimè vindicauit, vt apud Reginonem habetur, his verbis:

Celebrata vero B. Ioannis natiuitate, SS. Apostolorum festiuitate, Imperator ab Urbe Romana reuertitur, & iufelsiore quam sperauerat omine in redeundo fruitur. Nam tanta exercitum eius pestis & mortalitas inuasit, vt sex sanus quis à mane & que ad vespertam, & à vespere & que ad mane se victurum speraret. Ex qua pestilentia obierunt Henricus Archiepiscopus Treuirensis, & Gericus Abbas Vuirteburgensis, & Godefridus dux Lothariensis, aliorumque innumera multitudo tam nobilium quam ignobilium: tandem miseratione diuina pestilentia cessante, Imperator in Liguriam peruenit. &c. sanè quidem eam cladem passum Imperatorem ob iniurias illatas Benedicto Papæ testatur Dietmarus huius temporis scriptor nobilissimus. Anno Domini 1084. cum Henricus III Imperator contra Gregorium VII. Pontificem Romæ exercitum continuisset, diuinam vindictam expertus est, ingruente nimirum in exercitum eius lue, ita vt nec vnus quidem eius militum superstes remanserit, vt tradit illius temporis scriptor, qui res Henrici

Pestis in
exercitu
Ottonis
Impera-
toris

conscrip-

conscriptit. Ait enim: *Nulla fortuna longa est: nam hi, quos Imperator Roma presidio imposuerat, aegritudine correpti, quam & locus & tempus intulerat (erat enim aestas) ne uno quidem superstite, mortui sunt.*

Fridericus I. etiam Imperator, cum Alexandrum Tertium Pontificem Maximum diu Romæ obsedisset, ille autem peregrini habitu effugiens sibi ipsi consulisset, diuinam in se vindictam expertus est, vt habetur in Actis eiusdem Alexandri verbis sequentibus.

*Fridericus autem ubi cognouit Alexandrum Papam Vrbe exiisse, contristatus est nimis timens ne totum orbem contra se commoueret & ad sui iacturam maiores seculi Principes conuocaret. Sed quoniam in omnibus actibus suis omnipotentis Dei & beati Petri mansuetudinem & patientiam sicut homo qui non posuit Deum adiutorem suum, sed sperauit in multitudine diuitiarum suarum, non cognouit: iratus est Dominus in eum cum beato Petro, cuius ecclesiam incendere, Dei timore postposito, non abhorruit: immisitque in eum tantam subitanea mortis pestilentiam & in eius exercitum, vt infra septem dierum spatium ferè vniuersi maiores ipsius Principes, qui secum Ecclesia aduersabantur, subitanea morte corruerent, & miserabiliter morerentur. Deus quorum numero paucos famosiores duximus nominandos, Fridericum Bauaria Ducem, N. Comitem de Wasono, Bertchardum Comitem de Arlò monte; N. Comitem de Sexia, * Rainaldum ecclesia Coloniensis intrusum Archiepiscopum, & L. fratrem eius Comitem, Episcopum Verdunensem pertinacem schismaticum. Reliqui quoque Barones & milites, ac cetera pugnantorum maxima multitudo cum languerent, & nullum sanitatis possent remedium inuenire, spiritum miserabiliter exhalabant, quorum cadauera & squæquaque inhumata iacebant. Quid plura? Tantus subitanea mortis timor vniuersos inuaserat, vt beatum se crederet, qui quomodocumque ex castris posset exire & ad propria confugium facere. Tunc idem Fridericus discina se manu*

Pestilentia affligitur exercitus Imp. Friderij.

* Reginaldum, alios.

percussum intelligens, cum Romanis utrumque composuit, & octavo Idus Augusti, non sine magna confusione recessit. Mortal. tatis tamen pestilentia ipsum sequebatur, & quo ulterius procedere conabatur, eo maiorem mortuorum stragem cum matitia relinquere cogebatur. Arma vero & reliquis Teutonicorum preciosus apparatus perierat simul cum earum rerum dominis & omnis gloria eorum iam fuit ad nihilum, diuino iudicio, redacta. Hactenus Acta Alexandri Papæ, haud dubium ab orthodoxo & Catholicæ communionis, viro conscripta. Eandem pestilentiam, diuinitus immissam fatetur, & scriptis mandauit Otto Morena Laudensis homo schismaticus & ipsiusmet Friderici Imp. partium, dum inter cetera ita scribit. Interea dum hac Roma agebantur, quædam maxima ac mortalis pestilentia super Imperatorem, eiusque exercitum totum diuinitus accidit &c.

Legimus etiam ipsum Clerum Romanum eo quod in multis soleret dolose agere, peste immissa Dei vindictam expertum esse anno Christi 1188. vt tradit Rogerius sic inquit. Mense Augusto tanta exitit aëris corruptio Roma, & in finibus eius, quod multi Cardinales, & distantes Urbis cum innumera plebis multitudine interierint, & ipse Hugo (Episcopus S. Andrea) cum tota ferè familia sua, & Henricus Dolensis electus cum familia sua ibidem obierint. Quod ante octennium prædictum ferat Alexandro Papæ tertio à Prophetissa quadam, vt prædictus refert Rogerius, dum ita scribit. Præterea constanter asseruit, quod in sequenti anno ab illo maxima fames ingrueret, & quod ex corruptione aëris innumerabilis hominum multitudo moritura esset, & quod Clerum Romanum grauis animaduorsio feriret nisi ab exercitio doli resipiscerent, sub quo à multis retro temporibus & que in hodiernum diem laborauerunt.

Cum circiter annum Domini 1865. Scythæ, gens barbara, in Romanum Imperium irruptionem facerent, & Constantinus Ducas, quamuis pius, imbel-

Magno danno & ignominia Imp. eijcitur ab Italia.

26. Causa.

27. Causa.

lis tamen imperator, eos legatione missa, muneribus, sed frustra tentasset; coactus est ab Vrbe exire, vrgentibus ciuibus, aduersus hostes: non amplius quam centum quinquaginta militibus eum sequentibus, vt asserit Curopalata quod addit:

Diuihit^o
hostes su-
perati.

Fertur Imperator, desperatus rebus, indixisse ieiunium, & sibi & populo frequentes supplicationes adhibuisse, ipse pedes cum lacrymis incedens & contrito corde. Qua die conspecta est ab Vxis in tabernaculis commorantibus militum multitudo in acie dimicare, & cum summa festinatione, crebra contra ipsos tela iacere, ita vt ex ipsis nemo illusus remanserit quin vulnus acceperit. Ita pugnante DEO. Post hæc autem ad eundem Imperatorem peruenisse nuncium refert, qui affirmaret, ventem illam peste & fame consumptam, reliquias cum ducibus transmissis Istro ad propria remeasse.

His acceptis (inquit Curopalates) Imperator Deo & Dei Genitrici sacrificio cum gratiarum actione peracto recta ad Urbem se contulit, quam reperit admirationis & stuporis plenam, vota que Deo pro accepta salute persoluentem.

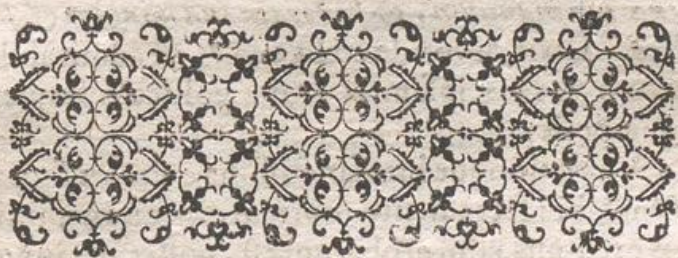
Verum omnes quod factum erat, diuinum miraculum censentes, Imperatoris erga Deum pietati adscribebant, quod non virtute eorum viribus, aut potentia Imperatoris, sed religione Deus ipse flexus esset.

Will. d.
gest. Reg.
Angl. li. 3.

Ad calcem huius historię subiungenda prophætica Hildebrandi, qui post Gregorius VII. dictus est, prædictio pestis ad S. Hugonem abbatem Cluniacensem, vt annotata est à Wilhelmo Malmesburiensi verbis huiusmodi: *Præterea præueneris mortalitatem hominum, & huic loco imminere excidium. Cuius coniectura signum habeo, quod Angelum Domini super altare stantem vidi euaginatam gladium fringere, & huc atque illuc rotare. Futura cladis notabilis habeo iudicium, quod iam spissus & nebulosus aer prouinciam istam circumuolat, vt vides. Maturemus igitur profugium, nisi cum aliis velimus subire exitium.* *His dictis introcuntes*

diuer-

diuersorium, ad curam corporis assidere. Continuoque
 discipulis appositis, exortus in domo luctus auiditatem esu-
 rientium repressit. Siquidem unus & alter, & mox plu-
 res è familia, dubium qua pernicie, interempti, animas
 subito amiserunt. Tum eadem peste per vicinas ades gras-
 sante, ascensis mulis diffugiunt, festinationem & iua. Stimu-
 lis timoris accelerantes.

S. BARBARÆ PATROCINI-
 VM, ET OPVSCVLI
 conclusio.

CAPVT XIII.

Agmen sanctorum eorum, qui tempore pe-
 stis à pijs & Christianis hominibus inuoca-
 ri solent, atque aded totius huius historiae,
 claudat vel in primis prædicanda, sanctissi-
 ma Virgo & Martyr Christi insignis Barbara, quam
 Christiana pietas, eorum qui rectè de rebus fidei senti-
 re & credere didicerunt, non solum contra pestem, ve-
 rum etiam contra subitanam mortem à priscis seculis
 studiosè venerari, atque sedulò inuocare consuevit.
 Nam Metaphrastes tradit eam, cum iam iam martyrij
 palmam perceptura esset, flexis genibus eiusmodi ipsam
 esse oratione: *Principij expers Deus, qui calum extendisti,
 tanquam fornicem: terram autem fundasti super aquas:*

Precatio
 S. Barba-